

**ДО ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД
ПРОФ.ЛАЗАР ГРУЕВ**

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

от Таня Райковска- заместник на председателя и ръководител на Търговска колегия на Върховния касационен съд и
Красимир Влахов- заместник на председателя и ръководител на Гражданска колегия на Върховния касационен съд

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

Обръщаме се към Вас във връзка с необходимостта от уеднаквяване на съдебната практика по следните процесуалноправни въпроси:

- 1. По какъв начин се определя размера на обезпечението за спиране изпълнението на осъдително въззивно решение в хипотезата на чл.282, ал.2, т.1 ГПК, т.е. когато решението има за предмет парично вземане.** Съдебната практика по въпроса е противоречива. Според едното становище, понятието „присъдена сума” по смисъла на чл.282, ал.2, т.1 ГПК включва само главницата, без законната лихва върху нея- Определение № 354/ 04.06.2014 г. по ч.т.д.№ 1491/14 г. на II т.о., Определение № 565/ 29.08.2013 г. по т.д.№ 2784/13 г. на II т.о., Определение № 199/ 15.08.2013 г. по гр.д.№ 5003/13 г. на III г.о. Според друго становище, обезпечението за спиране изпълнението на осъдително въззивно решение с предмет парично вземане включва присъдената главница заедно със законната лихва- Определение № 178/ 21.02.2014 г. по ч.т.д.№ 550/14 г. на I т.о., Определение № 382/ 21.05.2012 г. по ч.гр.д.№ 341/12 г. на IV г.о., Определение № 106/ 28.01.2014 г. по ч.т.д.№ 253/14 г. на I т.о., Определение № 725/ 21.09.2011 г. по ч.т.д.№ 634/11 г. на II т.о., Определение № 854/ 31.10.2011 г. по ч.т.д.№ 774/11 г. на II т.о. В практиката е налице и трето становище, според което размерът на обезпечението по чл.282, ал.2, т.1 ГПК включва и присъдените от въззивния съд разноски /разпореждане от 08.07.2014 г. и Определение № 573 от 17.07.2014 г. по ч.гр.д.№ 4131/14 г. на III г.о./. Обратната теза, според която обезпечението по чл.282, ал.2, т.1 ГПК не включва разноските, изрично е застъпена в цитираното по-горе Определение № 178 от 21.02.2014 г. по ч.т.д.№ 550/14 г. на I т.о./.

2. **Представява ли съдът трето задължено лице по смисъла на чл.508 ГПК по отношение на вземания за суми, внесени като гаранция по сметка на съда.** Практиката на съставите на ВКС по въпроса е противоречива. Според едното становище, ВКС не е трето задължено лице по смисъла на чл.508 ГПК и върху внесените като обезпечение суми за спиране изпълнението на въззивното решение по чл.282, ал.2 ГПК не може да не налага заповед, тъй като преценката за наличието на предпоставките за освобождаване на сумата по чл.282, ал.5 ГПК се извършва от съда. С внесената като обезпечение сума не следва да се удовлетворяват парични вземания, макар и по същото изпълнително дело, доколкото предназначението ѝ е за евентуално обезщетяване на вреди за взискателя от забавеното изпълнение на въззивното решение /Определение № 444 от 29.11.2011 г. по ч.гр.д.№ 351/11 г. на II г.о.; Определение № 78 от 07.03.2013 г. по гр.д.№ 847/11 г. на II г.о., потвърдено с Определение № 231 от 17.05.2013 г. по ч.гр.д.№ 2988/13 г. на I г.о., Определение № 12 от 04.02.2010 г. по т.д.№ 79/09 г. на II т.о., Определение № 225 от 01.10.2013 г. по т.д.№ 62/13 г. на II т.о./ Обратната теза, според която за посочените вземания ВКС се явява трето задължено лице по смисъла на чл.508 ГПК и като такъв следва, при наложен заповед, да преведе сумата по сметка на съдебния изпълнител съгласно чл.508, ал.3 ГПК, е застъпена в Определение № 69 от 27.04.2010 г. по гр.д.№ 1602/09 г. на IV г.о., Определение № 162 от 25.06.2013 г. по гр.д.№ 1207/12 г. на III г.о., Определение № 155 от 26.03.2012 г. по ч.гр.д.№ 3/11 г. на I г.о., Определение № 374 от 14.07.2011 г. по ч.гр.д.№ 167/09 г. на III г.о., Определение № 299 от 20.12.2012 г. по т.д.№ 999/11 г. на I т.о. Считаме, че макар и противоречивата практика на ВКС да е свързана само с внесените по негова сметка суми като обезпечения по чл.282, ал.2 ГПК, поставеният въпрос е относим и към аналогичната хипотеза на внесени гаранции в производството за обезпечаване на иска по чл.391 ГПК.
3. **Подлежи ли на обжалване определението на съда за освобождаване на внесени като разноски и гаранции суми и от кой момент настъпва изискуемостта на вземането за тяхното връщане.** По въпроса е налице противоречива практика на съставите на ВКС. Според едното становище, определението, с което се отказва освобождаване на внесени от страната суми за гаранции, не подлежи на обжалване, при което законосъобразността на заприходяването на сумите в полза на държавния бюджет на основание чл.82 ГПК може да се провери само по реда на исковия процес между страната и държавата /Определение № 201 от 12.03.2014 г. по ч.т.д.№ 85/14 г. на I т.о./ Според Определение № 268 от 10.05.2014 г. по ч.гр.д.№ 438/10 г. на I г.о., изискуемостта на

вземането за връщане на сума, внесена като обезпечение по чл.282, ал.2 ГПК, настъпва с влизане в сила на въззивното решение поради недопускане на касационното му обжалване с определение по чл.288 ГПК, като след изтичане на този срок сумата следва да се внесе в приход на държавния бюджет с определение, което не подлежи на обжалване. В обратния смисъл е Определение № 342 от 15.05.2013 г. по ч.т.д.№ 2128/13 г. на I т.о., според което изискуемостта на вземането за връщане на гаранцията по чл.70а ГПК /отм./, съответно чл.82 ГПК, настъпва от влизане в сила на определението за освобождаване на гаранцията. По същество тезата за обжалваемост на съдебния акт, с който се отказва освобождаване на внесена гаранция, се споделя и в Определение № 300 от 24.04.2013 г. по ч.т.д.№ 708/12 г. на II т.о., според което пределението по чл.82 ГПК за внасяне в приход на държавния бюджет на непоисканите в едногодишен срок от настъпване на изискуемостта суми за разноски и гаранции, няма самостоятелен характер и не подлежи на отделно обжалване от акта на съда, с който се отказва освобождаване на внесените от страната суми.

Предвид наличието на посочената по-горе противоречива съдебна практика, предоставяме на Вашата преценка дали да упражните предоставената Ви от чл.125 ЗСВ компетентност, като предложите на Общото събрание на Гражданска и Търговска колегии на ВКС да се произнесе с тълкувателно решение по посочените процесуалноправни въпроси.

**ЗАМЕСТНИК НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
И РЪКОВОДИТЕЛ НА ТЪРГОВСКА
КОЛЕГИЯ НА ВЪРХОВНИЯ
КАСАЦИОНЕН СЪД:**

/ТАНЯ РАЙКОВСКА/

**ЗАМЕСТНИК НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ
И РЪКОВОДИТЕЛ НА
ГРАЖДАНСКА КОЛЕГИЯ НА
ВЪРХОВНИЯ КАСАЦИОНЕН СЪД:**

/КРАСИМИР ВЛАХОВ/